

Posouzení úvěruschopnosti spotřebitele v insolvenčním řízení

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá povinností věřitele posoudit úvěruschopnost spotřebitele s odbornou péčí před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru nebo změnou takové smlouvy, jež spočívá ve významném navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru, kladenou na poskytovatele spotřebitelského úvěru zákonem č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru, nebo zákonem č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru. Zakotvení této povinnosti ve zmíněných zákonech je jedním z projevů ochrany spotřebitele v našem právním řádu. Primárním cílem této povinnosti totiž je chránit spotřebitele, u něhož ve srovnání s poskytovateli spotřebitelského úvěru jistě absentují odborné, zejména právní a ekonomické znalosti, zkušenosti z oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů nebo materiální a personální vybavení, před nepřiměřeným a neuváženým zadlužováním. Předlužování domácností negativně ovlivňuje nejen samotného spotřebitele jako jednotlivce, na kterého negativní důsledky dopadají existenčně, ale také Českou republiku jako stát, a nakonec i věřitele ze smluv o spotřebitelském úvěru. Tedy i tito jsou v konečném důsledku regulací a dodržováním povinnosti poskytovatelů posoudit úvěruschopnost spotřebitele chráněni.

V této práci je kladen důraz na přezkumnou činnost insolvenčního správce, která se týká pohledávek věřitelů ze smluv o spotřebitelském úvěrů. Zákon povinnost posoudit úvěruschopnost spotřebitele s odbornou péčí nevynechává kazuisticky, a proto je třeba některé sporné otázky výkladu zákona ponechat na rozhodnutí soudů vyšších stupňů. Ta jsou postupně doplňována a jejich závěry autor v práci respektuje. Důsledkům v insolvenčním řízení při nesplnění povinnosti posoudit úvěruschopnost spotřebitele je v této práci věnována zvláštní pozornost.

Celá práce je členěna na pět kapitol, úvod a závěr. První dvě kapitoly obeznamují čtenáře se základními pojmy a instituty, které jsou dále používány ve celé práci, a ve třetí kapitole jsou pak porovnávány tři podstatné zákonné úpravy, jež se týkají poskytování spotřebitelských úvěrů. Čtvrtá kapitola se jako nosná kapitola zaměřuje na povinnost poskytovatelů spotřebitelských úvěrů posoudit úvěruschopnost spotřebitele a také na případné negativní následky plynoucí pro věřitele pohledávky ze smlouvy o spotřebitelském úvěru, před jejímž uzavřením tato povinnost splněna nebyla, v insolvenčním řízení, tedy zejména popření takové pohledávky insolvenčním správcem z důvodu neplatnosti smlouvy o spotřebitelském

úvěru pro nesplnění poskytovatelovy povinnosti posoudit úvěruschopnost. Ve čtvrté kapitole jsou dále uvedeny závěry, které se týkají zkoumané problematiky a které vycházejí ze statistických dat získaných autorem na základě veřejně dostupných informací v insolvenčním rejstříku. V páté kapitole se autor práce zamýšlí nad možnými změnami platné právní úpravy.

Klíčová slova: Spotřebitelský úvěr, posouzení úvěruschopnosti spotřebitele, insolvenční řízení